

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 "
 negyed évre - - 3 "
 Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE
 könyvkereskedő, a kinél a lap kiadóhivatala van.
 Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
 Nyiltér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele
 milliméter-árszabás szerint a
 Leopold Gyula
 Vidék Lapok Központi Hirdetési Osztályában
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

A képviselőház feloszlata.

Folyó hó 22-én a király képviseletében József főherceg a szokásos ünnepek között trónbeszéddel feloszlatta a magyar országgyűlést. Az ünnepélyes feloszlátás előtt, f. hó 21-dikén tartotta meg a Haz utolsó ülését. Ezen a gyűlésen olyan botránys dolgok történtek, a melyekre csak szomorúsággal és szégyennel gondolhat minden magyar ember.

A miniszterelnök nyilatkozatot tett a képviselőháznak ex-lexben való feloszlata. Ez a nyilatkozat a miniszterelnök egyéni véleményét fejezte ki. Ha téves volt ez a vélemény, meg lehetett volna czáfolni. Ha helytelen volt, meg lehetett volna döteni.

De ez nem történt. A Justh-párt tagjai korcsmai dulakodással intézték el az ügyet. Vagy ötvenen nekirohantak a miniszterelnöknek, a szólásszabadság nagyobb dicsőségére beléje fojtották a szót; könyveket és tintatartókat hajigáltak feleje s védelmére siető miniszter-társai felé. A magyar parlamentben eddig példátlan brutalitásnak meg volt a fölháborító eredménye: Héderváry gr. miniszterelnök és Serenyi gr. földművelésügyi miniszter, ha nem is veszedelmesen, de elég súlyosan megsebesült. A tettesek személyét nem lehetett pontosan megállapítani. Az elnök fölhívására negyven jelentkeztek a hősök: Eitner Zsigmond, Zakariás János, Hoffman Ottó és Beck Lajos. Szinte pöffeszkedő önérettel vállalták, hogy „hazafias fölháborodásukban“ meghajigálták a miniszterelnököt. A tintatartót azonban, mely a miniszterelnök arcát megsebezte, nem vállalta senki; pedig ennek az orvttamadásnak is feltétlenül meg volt a maga gazdája.

A mit magában a képviselőházban még ki nem lehetett deríteni, a megindított büvizsgálat bizonyára megfogja állapítani. De annyi már ma megállapítható, hogy a kik a minisztereket inzultáltak: nem csupán két embert bántottak meg, hanem szégyelni való és nehezen letörölhető foltot ejtettek a magyar parlament becsületén.

Az országos közvélemény mélyen megbotránkozott a dulakodást tervező és végrehajtó csorda viselkedésén, mely látva, hogy népbolondító frázisaiból tovább élni nem tud, tárgyilagossá helyett verekedést honosított meg a nemzeti szuverenitás palotájában s így akart boszut állni azon az emberen, a ki elismerést érdemlő hazafias bátorsággal vállalkozott arra, hogy a magyar politikai közéletet a korcsmai dulakodásoktól megmentí.

De le kell vonni az okulást is ebből az elszomorító és megbélyegző esetből. Ide s tova már egy évtizede, hogy egy garázda csoportnak erőszakoskodása megakadályozza a szólásszabadságot és a nemzet tekintélyé-

hez méltó tárgyalásokat; akadályozza az országos ügyek fejlődését, megbénítja minden vonalon a nemzeti munkásságot. Azt mondják, hogy az elveikért teszik. Nem igaz! A ki a mult öt esztendő történetét ismeri, annak már hiába hazudnak az elveikkel. Az ország kormányát akarják kezükbe keríteni, hogy aztán minden tisztességen, minden önálló meggyőződésen, nemzeti becsületen, félszázad munkájának sikerein tatarjárás módjára végig száguldjanak, épen úgy, mint a parlament tekintélyén végig száguldtak. A nemzet azonban látja már, hová juthat az ő vezetésük alatt. Megvagyunk győződve, hogy ezt a legközelebbi választáson tudtukra is fogja adni.

A választójog nemzeti reformja.

Folyó hó 19-dikén országos nagy gyűlés volt a budapesti vígadóban a választójog reformja ügyében, melyen közéletünk sok kitünősége vett részt. Különös jelentőséget ad ennek gyűlésnek az a határozottan kifejezésre jutott nézet, hogy a Kristóffi-féle tervezetet, melyet bécsi parancsra vetett a magyar közéletbe s melyet a kortes-düh beszámíthatatlanságával tett magáévá a függetlenségi párt ez idő szerinti vezére Justh Gyula, nem szabad törvénynyé tenni, mert az a magyar nemzeti államot lételenek feltételeiben támadná meg.

A gyűlés határozati javaslatot fogadott el, mely a választójog reformjában a következő elvek figyelembe vételét kívánja:

1. A választójog legalább 24 éves korhoz és állandó, önálló lakhelyhez köttessék.

2. Mig közoktatás-ügyünk odáig lenne fejleszhető, hogy a választói-jog alapját az elemi iskolai bizonyítvány képezhesse, az értelmiséget megillető befolyást közéletünkben feltétlenül biztosítani kell. Erre szolgálna az írni-olvasni tudás feltétele mellett megfelelő adócenzus, a munkásosztályra nézve rendszeres alkalmazás és részletesen megállapítandó minimális kereset.

A gyűlésen megjelenő Tisza István grófit lelkes tüntetéssel vették körül és szünni nem akaró felhívás után szólásra jelentkezett. Kifejtette, hogy a gyűlésnek semmiféle pártpolitikai jellege nincs; hiszen a gyűlés kezdeményezése még a mult év őszén esik, mikor még sem a kormányváltozás, sem a függetlenségi párt szakadása be nem következett. A gyűlést a hazafiai aggodalom hozta össze, mely magasan felette áll az egyes pártokat elválasztó minden egyéb kérdésnek. Beszélt az általános választójog hatásáról a külföld egyes államaiban és végül nagy hatással aposztrofálta a gyűlést, hogy minden erővel állja útját a Kristóffi Justh irányzat nemzetrontó törekvéseinek. Gondoljanak

csak vissza — ugymond — hogy hogyan került ez az egész kérdés napirendre. Hiszen egész a legújabb időkig egyetértett minden magyar ember, hogy ha van kérdés, a mely nemzeti létünk szempontjából is a legnagyobb óvatosságot igényli és a melyben minden haladásnak, minden lépésnek a legnagyobb megfontoltsággal kell történnie: mindnyájan a választói jog kérdését tartottuk ilyennek. Most bekövetkezik közviszonyainknak csak egy pillanatnyi összeomlása, jön egy szerencsétlen szituáció, a melyben némelyek egészen más czélokért, egészen más szempontokból, de épen ezért és épen azon reményben, hogy ez által a magyar intelligencia befolyását fogják tönkretelni, időnek előtte beledobják a magyar közéletbe az általános választójog problémáját.

Nos uraim, azért, mert politikai egünkön feltűnt egy nyári zivatar; azért mert előfordult egy zavaró incidens: nekünk most már el kell feledni mind azon veszélyeket, melyek ezt a kérdést a lét és nemlét kérdésévé teszik? Ennek a mai generációnak az a szégyenletes szerep jusson, hogy ezt az országot, a melyet hősze ezer esztendőn át annyi küellenség ellen, annyi rántörő mindenféle veszély között meg tudtak apáink védeni, meg tudtak tartani az utókor számára, ezt mi beledobjuk a züllésbe, beledobjuk a belső rothadásba csak azért, mert gyávák vagyunk egy frázissal szemben?

Itt az idő, hogy „megállj“-t kiáltunk e törekvéseknek. „Megállj“-t nem a nemzeti haladásnak, annak a haladásnak, mely a szabadság útján menve lépésről-lépésre visz a végcél felé, a demokrácia felé; de „megállj“-t az olyan törekvéseknek, melyek a szabadság tulhajtásával megölik a lényegét.

Mert ne feledjük el, hogy egy nemzet szabadságát ma már nyíltan megtámadni és letörni nem lehet. A melyik nemzet tud élni a maga intézményeivel; a melyik nemzet így rendezi be a maga alkotmányos életét, hogy tényleg a maga szellemi és erkölcsi erejének legjavát viszi bele az alkotmányos életbe: az a nemzet ne féltsse a maga szabadságát. *A szabadságot ma már le kell előbb járni, ha tönkre akarják tenni.* A lejaratás útja pedig az, hogy a szabad *intézményeket martalékkul dobjunk oly tömegeknek, melyeket, igenis, fel akarunk mi is nevelni a későbbi utókor szabadabb, demokratikusabb intézményei számára, de a melyek ma még ilyenekre kellő politikai érettséggel nem bírnak.*

Tisza István meggyőző fejtegetéseit és elragadóan lelkes beszédét tomboló tetszés fogadta. A határozati javaslatot, melyhez gr. Bethlen István, gr. Károlyi Mihály, Farkas Elek iparos, Kósa András, Tóbiás Ádám és Gajdos Ferencz kigazdák is hozzászóltak, egyhangulag elfogadtak.

A polgármester-választás.

Br. Bánffy Kázmír alispán a kedves emlékü dr. Varró László elhunytával megüresedett polgármesteri állás betöltése végett f. hó 24-én, csütörtökön délután 3 órára összehívta Nagyenyed város képviselői közgyűlését.

E nagyfontosságú állásra többen pályáztak. Városunk elfogulatlan közveleménye Sándor Jenő polgármester-helyettes jelölte ki olyan- nak, mint aki nyugodt magatartásánál, szé- leskörű szakismereténél, a város ügyeinek alapos tudásánál, előzékeny modoránál fogva legalkalmasabb a pályázók közül. Mint régi tisztviselőt: méltányosságból is őt illeti meg e megtiszteltetés.

Politikai tekintetből is helyes a Sándor Jenő választása. A mostani politikai helyzet- ben, midőn a szenvedélyek még az ország- házban is véres skandalumokban törnek ki, meg kell becsülni az olyan vezetőképes- séget, akinek van meggyőződése, de tiszteli a más politikai vallását, aki nem áll be házaló kortesnek, de megbecsüli az őszinte meg- győződést, aki első sorban jó polgármester akar és tud lenni s csak akkor teszem nyílt vallomást politikai vezetéséről, amidőn törvény szerint joga van mindenkinek vallomást tenni.

Nem szabad engednünk, hogy városunk hékejét oly emberek zavaró befolyásával dúlják fel, akiknek első sorban pártpolitika a fontos s csak ebből a szempontból ítélték, cselekedtek és terrorizáltak a lefolyt 4 év alatt vármegyénkben.

Nekünk nem lehet olyan emberek felül- kerekedése engedni, akik olyan terrorista párthoz tartoznak, mely a világ előtt szé- gyennek tette ki a magyar parlamentet. Aki odáig viszi gyöngeséget, hogy még most is engedne az ilyen terroristáknak, az nem lehet jó polgára e városnak, mert nincs függetlensége, józan megfontolása. Már pedig Kossuth Ferenc is elítelte a terroristákat, akiknek nem a magyarság egysége, hanem az üldözés, a visszavonás, a gyűlölködés ter- jesztése a céljuk és eszközök pártjuk érde- kében.

A nemzeti függetlenség eszméje nagy és szép ideál, de annak megvalósításához béke, folytonos munka, szellemi és anyagi megerő- sítés kell. A jó közigazgatás, mely első sor- ban a polgárság közjává nézi és munkálja, ezen feltételeket igyekszik megszerezni. Ilyen jó közigazgatást kell nekünk biztosítani és ezért pártoljuk Sándor Jenő megválasztását, kihez csak egy keressünk van: maradjon olyan nyugodt, előzékeny, munkás, tevékeny a város javára, mint eddig!

Vegyes hírek.

— **Új zsinati képviselők.** Az erdélyi ref. Egyházkerület presbiteriumai három megüresedett helyre zsinati képviselőt választottak. Megválasztottak: gr. Bethlen Pál, Lázár István és Fejes Áron.

— **Tisztújító közgyűlés.** Br. Bánffy Kázmír, Alsó-Fehér vármegye alispánja Nagy- enyed város megürült polgármesteri széké- nek s az esetleg megüresedő első tanácsosi állásnak választás utján leendő betöltése végett tisztújító közgyűlést hívott egybe f. hó 24-dikén délután 4 órára. A választók, a mint a hangulatról értesülünk, főképpen két jelölt: Sándor Jenő első tanácsos és dr. Lengyel György min. s. titkár körül csoportosulnak.

— **Házasságok.** Király Sándor hajduná- nási gimn. tanár f. hó 22-én esküdtött örök hűséget Bodor Gabriellának, néhai Bodor Ló- rincz krakkói ref. lelkész és neje önödi Veress Borbála bájos, kedves leányának. — Demeter Mihály kissolymosi tanító f. hó 20-án tartotta esküvőjét Dancs Rózsikával, Dancs Mózes és neje néhai Székelyhidy Mária kedves leányával. — Az ifju pároknak melegen gratulálunk.

— **Halálozás.** Lovag Oelberg Gusztáv m. kir. bányakapitány, a zalatnai ka- szinó diszelnöke, az orsz. bányászati és ko- házati egyesület zalatnai osztályának elnöke, az erdélyi r. k. status választmányi tagja, Alsó-Fehér vm. törvényhatósági bizottságának tagja hosszú szenvedés után f. hó 17-én élete 66. évében Zalaton meghalt. Temetése f. hó 19-én volt nagy részvét mellett.

— **Képviselői közgyűlés.** Folyó hó 22-én rövid közgyűlést tartott Nagyenyed város képviselő-testülete Sándor Jenő tanácsos, h. polgármester elnöke alatt. A gyűlés tárgysorozata volt: 1. Jelentés a pénztárvizsgálatról. 2. A virilis képviselők között történt változások bejelentése. 3. Ábrahám József községi kötelekbe való fel- vétele. 4. Raphael Oszkár városi állatorvos kérése rendkívüli időben teljesített munkája díjazása iránt. A kérés nem teljesített. 5. A város közönsége és Lingner György között kötött csereszerezés ügyében nev- szerinti szavazás nem történt meg, mert a tagok kevesen jelentek meg.

— **Húsvéti istentiszteletek.** A magyar konv. minoriták plebánia templomában a húsvéti istentiszteletek sorrendje a követ- kező: nagy csütörtökön d. e. 9 óra- kor ünnepi szt. mise, utána oltárfosztás. Délután 4 órakor Jeremiás siralmait éneklük. Nagypenteken: d. e. 9 óra- kor ünnepi szt. mise; passiót énekel az „Előre” dalkör; keresztmádás — utána a legszentebb Oltári- szentség a szt. sirhoz vitetik és szt. beszéd. Délután 4 órakor Jeremiás siralmait éneklük. Este 6 óra- kor szentségbetétel. — Nagy- szombat: d. e. 8 óra- kor szentség- kitétel, 9 óra- kor tűz-, víz- és húsvéti gyertya- szenteselés, utána ünnepi szt. mise. Délután 6 óra- kor fejtamadási körmenet. — Húsvé- tvasárnap: d. e. fel 8 óra- kor szt. mise és ételek megáldása; 8 óra- kor szt. mise. 10 óra- kor ünnepi szt. mise, evangélium után szt. beszédet mond Rass Károly főgimnáziumi tanár. Gruber „Szt. Lipót” cz. latin miséjét eléneklük az „Előre” dalkör vegyeskara. Offertoriumra énekel Ave Mariát: Lieman Emilné, hegedűn kíséri Wohlfart Lőrincz, harmoniumon dr. Liman Emil. Gruber klasszikus latin miséjét szintén dr. Liman Emil az „Előre” dalkör karnagya vezeti. Délután 4 óra- kor vécsernye. — Húsvé- tkezdén: d. e. 8 óra- kor szt. mise, 10 óra- kor ünnepi szt. mise, szt. beszéd. Délután 4 óra- kor vécsernye. — Húsvé- tkezdén mint hétfőn, szt. beszéd nélkül.

Unitárius istentisztelet. Folyó hó 28-án, azaz Húsvét másodnapján délelőtt 11 óra- kor a helybeli leányiskola egyik tan- termében urvacsora osztással egybekötött unitárius istentiszteletet tart Gal Miklós torockószentgyörgyi lelkész.

— **Az alvinczi eset.** Nagyszébenből azt táviratozták Budapestre, hogy márczius 15-én az alvinczi állomásfőnök az állomási épületre kitűzette a nemzeti lobogót; de a járási főszolgabíró a zászlót bevonatta. Ezen táviratot aztán az alvinczi bukásért dühös Erdős Armand két lapja, az Egyetértés és Függetlenség, alaposan kiszínezték öt éves szokásukhoz híven bántó inszinnuációkat fűz hozzá. Utána járván a dolognak úgy értesül- tünk, hogy Pongrácz főszolgabíró ez időben nem is tartózkodott Alvinczen; s ha az áll- omásfőnök a kitűzött lobogót — szerintünk nagyon helytelenül — bevonatta, ezért senki mást, csak egyedül őt lehet felelőssé tenni.

— **Ipartestületi közgyűlés.** A nagy- enyedi Ipartestület f. hó 20-án, vasárnap délután tartotta meg rendes évi közgyűlését. A közel 300 tagból álló testület másodsorra összehívott gyűlésén is csak 24-en vettek részt. A gyűlést Bálint János elnök nyitotta meg és beszámolt a múlt nevezetesebb ese- ményeiről, a közműhely közeledő felállításá- ról. A pénztári és titkári jelentés után a

lemondott elnök helyett megválasztották Balla Bélát elnöknek, id. Aczél Lajos, Kunsch Antal és Király Bélat számvevőknek és 18 előljárósági tagot. Ezután elfogadták az ipa- ros segély-alap ujan alkotott szabályzatát, melyet a miniszteriumhoz terjesztenek fel jóváhagyásra. A segély-alap összege 1355 kor. 17 fillér. Ennek a kamatját minden év január és július havában az arra rászorult és érdemes idősebb iparosnak adják ki. A jóváhagyás után már az idén kiadják a se- gélyalap kamatját.

— **Lopások.** Vasárnapról hétfőre virradó éjjel két helyen követtek el a város terü- letén kisebb lopást. Egyik helyen, Straub Józsefnél, a tettes még a korai esti óra- kban belopódzott és a ház padlásán elrejtőve tartózkodott addig, míg a ház népe elcsen- desedett s a padlást talált értékecské- nyakat, 2 sonkát, szalonát és a száradni kitett fehérneműt összepakolva magával vitte. A huszeműt mindjárt el is adta, úgy hajnali 3—4 óra között Simon Ká- roly szatócsnak, míg a fehérneműt egyik korcsmába helyezte el. A kapott pénzen — természetesen pálinkát vett először s ez okozta a vesztet, mert a rendőrség szorgos keresés- után végre rá akadt egy pálinkamérésben, a hol a tettest az ital elnyomta s nyugodtan aludott. Alvása közben megállapították a személyazonosságát s letartóztatták. Tetttét beismerte. Személyi adatai: Tebiuka László foglalkozás nélküli bukovinai illetőségű pinczer.

Ugyanezen éjjel a Zojka Vazul kárára ismeretlen tettes ellopott két tyukot, s azt a rendes vásári időben a piacon eladta. A legkiterjedtebb nyomozat dacára is csak szerdán joggal sikerült a tettest László Zsuzsa nagyrádjfalusi foglalkozás nélküli napszámos személyében kézrekeríteni, mi- dőn éppen egy második randbeli lopásból származó ágyterítőt akart értékesíteni. Tetttét beismerte.

Fischer és Társa czég tövisi út melletti faiskolájából Szakács György csombordi nap- számos ellopta az újdonságképpen hozott 4 drb. drbontként 20 márká értékű bokor- rózsákat, több más rózsátóval együtt. A rend- őrség czirkáló őrsége akkor tartóztatta le, midőn a zug utcákon át éjjel 1 óra- kor ki akart a város területéről szökni.

— **Özv. Benedek Sámuelné kárára Mihalecsa Száva bedellő** illetőségű napszámos egy üveg 6 liter tartalmú körtve pálinkát lopott el és azzal megszökött. A nyomozás renden Torockón letartóztatták s tetttét be is is- mertte. Az ellopott üveg rejtekhelyét fel- fedezni azonban nem akarta, s az csak hosz- szas kutatás után találtatott meg Bedellőn, hol a rendőrség nyomozott — egy pusztá- istállóban elrejtve.

— **A nagy pipa meg a kis Ibrahim,** Basch Árpád kedves, bájos rajza, Elek apa helyes kis versével egyik ékesége a Jó Pajtás, Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja legújabb, márczius 13-iki számá- nak. Dörmögő Dörmötör, a Maczkó-nemzettség virága folytatja esztelést-botlását a képviselőházban, Lampérth Géza márczius 15-ikéről, Telekes Béla a Katiczabogár- ról ír verset. Zsoldos Lászlótlól eljátszásra alkalmas, mulatságos vigjátékok közül ez a szám, Elek apa japáni mesét mond el, Mudin Imre súlydóbb bajnok a ge- relyvetés sportjáról mond el érdekes dolgokat, Benedek Elek székelyföldi tájleírása, tréfás képsorozat, Rákosi Viktor érdekfejtő regénye, tréfa, rejtély, szerkesztői üzenetek, valamint nagyszámú szép kép egészíti ki a szám tartalmát. A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, Egyetem-utca 4. sz.)

CSARNOK.

1910. márczius 15.

Ünnepi beszéd. Elmondta Vizaknán dr. Török Pál.

A szabadság volt az emberiség vezére, — alakítója, mintázója, vésője, — teremtője szélesebb értelemben mindannak, a mit a letűnt századok létrehozta és megvalósítani

igye-
vése-
sülés-
dolai-
eszni-
rugó-
forrá-
riség-
lámp-
fény-
nak.
mely-
hogy-
tetlen-
egés-
A
az a
mult-
form-
gedjü-
keres-
feléni-
a sze-
bele.
Ma
szaba-
eszte-
eredn-
nete-
jal, á-
egész-
nál, s
zánk-
néme-
De
nagy
imádr-
dot rá-
motta-
ágyu-
nul, r-
és biz-
rult t-
nem
A
ral ve-
juk, k-
leget,
vihar-
bolum-
des m-
Ne
villám-
szaba-
nak é-
Ren-
delmel-
nincs
letettü-
az az
denün-
Ez az
világ o-
part, s
vénye,
szága,
tere.
Most
juk, h-
nyeb-
emeln-
nek sz-
kezdet-
kell.
A va-
ingath-
ben, h-
lében i-
nemcsa-
élete c-
nem az-
ni e fő-
ságot n-
től, ezt
véres v-
demelni-
rejlik, a-
nemzet-
szabad-
tek hely-
tokkal,
az már
Ez a
ság, jut-

igyekeztek. Mindaz, a mit Clio kőtáblájára vésett, nem egyéb, mint gyakorlati megtestesülése ennek a nagy eszmének és nagy gondolatnak és méltán mondhatjuk, hogy ez az eszme az egész világtörténelem lelke, mozgató rugója, életető eleme. Az életető világosság forrása, — fény, mely megvilágítja az emberiség lelkének sötéttségét nem mint az égő lámpa, de mint az ég ajándékából lobogó fényforrás; — rugója a belátásnak, férfiasságnak, hősiességnek, valódi nemeslelkűségnek, melynek kisugárzásánál minden lélek érzi, hogy jó és kellemes vele lenni; — utólrhetetlen tökéletes eszme, mely az emberiség egész földi történetén uralkodik.

A mai nap, ez az évenként visszatérő nap az az ablak, melyen keresztül nemzetünk multjába visszatekintünk. A szabadságnak formája, színe, fénye attól függ, miként engedjük át és fogjuk fel lelkünk prizmján keresztül a sugarakat, melyeket a mult vetit felénk s én szeretném, ha lelkünkbe nemcsak a szabadság képmásának árnyéka vésődne bele.

Ma hatvankét éve, hogy a magyar nemzet szabadságának alapkövét elhelyezte. Ezer esztendő végnélkülének tetsző harcainak volt eredménye. S ha ennek az ezer évnek története jobban telve van füstfelleggel, harci zajjal, ágyudörgéssel, mint alkotásokkal, ha az egész évezred története nem egyéb foglalásnál, szolgáljon mentségünkül, hogy saját hazánkat kellett visszafoglalni töröktől, tatártól, némettől.

De nemzetünk nagy tudott lenni minden nagy pillanatban, le tudott borúzni és szinte imádni tudta a szabadság szent eszméjét, kardot rántva tudott harcolni érte s az elnyomottakért; küzdött, mint egy igaz, erős óriás ágyudörgés és harczizaj közepette szakadatlanul, míg a reménysugárból a győzelemnek és bizonyosságnak tiszta fénye lett. Bár elborult többször, de maga a szabadság napja nem aludt ki és nem vált sötétséggé.

A nyári hősséggel, a szép, termékeny nyárral vele jár a dörgés és villámlás, de mi tudjuk, hogy nem a dörgés adja az életető meleget, nem a villámlás a napsugárt. A vihar vihar marad, a rombolás és pusztulás symboluma, de a termékenység ereje a nap csendes melegével, felhőtlen egével.

Ne higgyük, hogy akkor menydörgés és villámlás között megalapítottuk nemzetünk szabadságát és vége már a további harcoknak és küzdelmeknek.

Reméljük, hogy a harcoknak vége, de küzdelmeknek, a kitarató, becsületos munkának nincs vége. A szabadság alapkövével együtt letettük a további küzdelmek alapkövét is s ez az az örök sark-kő, a honnan meg kell kezdenünk és folytatnunk a további építkezést. Ez az egyetlen szilárd pont, egy alámerült világ czölöpje, a melyen kívül nincsen sem part, sem alap, csak a Chaos feneketlen örvénye, a természetlenség és lávának vad országa, a fagynak és tűznek mérhetetlen csatateret.

Most, hatvankét év múlva is csak azt látjuk, hogy a küzdelem mindig erősebb és kényebb lesz. Az alapköre erős épületet kell emelnünk, Magyarország második évezredének szabadságát s a mit őseink akkor megkezdettek, azt nekünk folytatni és befejezni kell.

A valódi szabadság állandó hatalmat, megingathatatlan erőt jelent nemcsak a nemzetben, hanem minden egyes polgárának kebelében is. A kik meghaltak a szabadságért, nemcsak azért haltak meg, mert a nemzet élete csak a szabadságban virágozhatik, hanem azért is, mert nem tudtak másként járni a földön, mint emelt fővel. Ezt a szabadságot nem lehet ajándékba kikunyorálni Bécs-től, ezt a szabadságot csak nehéz, komoly, véres veritékes munkával lehet és kell kiérdemelni s ereje éppen abban a küzdelemben rejlik, a melylyel azt kivittuk. Csak az a nemzet lehet szabad, a melyik érdemes, hogy szabad legyen; az a nemzet, a melyik tettek helyett megelégszik parlamenti szónoklatokkal, másoktól kikunyorált biztonsággal, az már megért a rabszolgaságra.

Ez a szabadság nem jog, hanem tény, valóság, jutalom, a legmagasabb jutalom, az

élet minden viszontagságaiban, nyomorúságában, bujában és bajában az, a mi a tavaszi napsugár a természetben.

Ez a szabadság kell nekünk. De ehhez nagy, egész emberekre van szükségünk, Kossuth Lajos unokái kellene nekünk. Nagy lelkek kellene nemcsak szavakban, de tettekben is, — nemcsak a harc mezéjén, hanem a polgári munkálkodás számtalan ágában is. Egész emberek kellene, kiknek talpata a föld egész kerekége. — el az epigonokkal, kiknek nincsen nagyobb állványa, mint a cipője talpa. Mammon törvényét kell kiirtanunk, ha azt akarjuk, hogy Isten evangéliumának szabadsága verjen gyökeret.

Ma ismét ünnepeltük a szabadság napját; — de tettekre vágyó nemzet nem elégedhetik meg az ünnepeléssel. Dolgozzunk, tegyünk. fáradjunk; — avassuk a szolgaságból való hajnalhasadás ünnepét egyszersmind nemzetünk munkásságának ünnepévé is. És akkor majd joggal elszavalhatjuk, nem úgy mint ma, hogy rabok tovább nem leszünk, hanem hogy rabok többé nem vagyunk.

Felelős szerkesztő:
Dr. MÜLLER JENŐ.

Több pénze akkor lesz,

ha nélkülözhetetlen, olcsó és tartós szőttesárukat

csak
a Nagyenyedi Szövőgyárból

vesz.
Arjegyék ingyen küldetik.

Angol-kór

tönkre fogja tenni az Ön gyermekének egészségét, ha nem tesz ellene gyorsan valamit.

SCOTT csukamajolaj EMULSIÓ-ja

megszünteti az angolkórt, megerősíti a csontokat és egészséges hussal borítja be azokat.

Azonfelül, és ez az, a mit tapasztalt szülők teljes értéke szerint meg tudnak becsülni, — semmi nehézséggel nem jár a kis szenvedőt rábírnai arra, hogy a

SCOTT-féle Emulsiót

bevegye, mert kellemes tejfeles ize van. A gyermek megemészti, még ha a tejtől undorodik is.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyet — a halászt — kérjük figyelembe venni.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szóig 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozásra szívesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékeljük. Hirdetéseket a kiadó hivatal vesz fel.

Modern hálószoba butor diófából, egy ebédlő-asztal és divány, még nem volt beállítva, **eladó.** Értekezhetni Sallak Árpáddal Rakóczi-u. 47.
93 1—2

1485—1910.

tkvi szám.

Póthirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Magyar Pertalan nagybányai lakos végrehajthatónak ifj. Bisztritsány Lajos nagyenyedi lakos végrehajtást szenvedő elleni 24 kor. 60 fill. s jár. iránti végrehajtási ügyben 8315. sz. a. kibocsátott árverési hirdetményben a nagyenyedi 1308. sz. tkjvben a A + 2. rsz. 615, 616. hrsz. kőház és kertre 23244 kor. kikiáltási árban a kir. járásbíró mint tkvi hatóság hivatalos helyiségében 1910. évi márczius hó 30. napjának délelőtti 9 órájára kitűzött árverés az 1881. LX. t.-cz. 167. §-a alapján a nagyenyedi kisegítő takarekpénztár végrehajtható érdekében is 7000 kor. tökéletelése s járuléka kielégítése végett megtartatni fog.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóság. Nagyenyeden, 1910. évi február hó 18-án.

Weiner Sándor,
kir. jbiró.

90 1—1

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy április hó 1-től **irodahelyiségünket Kossuth-utca 20. sz. özv. Vincze Danielné-fele házba helyezük át.**

Elvállaljuk továbbra is egész házak, lakások, műhelyek elektromos világítási, erőátviteli és szellőztető berendezését.

Raktáron tartunk különféle világítási testeket, elektromos főző- és fűtőköszülékeket, villamos hajsütőket, vasalókat, teafőzőket és szivargyújtókat.

Költségvetést bárkinek ingyen készítünk.

Nagyenyed r. t. város elektromos műve Ganz-féle villamossági részv.-társaság üzemvezetősége.

92 1—2

Egy nagyobb vállalat átvétele miatt a raktáramon levő összes

Butoraimat

beszerzési áron

bocsátom a n. é. közönség rendelkezésére.

Tisztelettel

TONCZ SÁNDOR MŰASZTALOS.

451—1910. sz.

II.

Hirdetmény.

A nagyenyedi—ispánlakai törvényhatósági közuton fekvő és arvizrongálta csombordi Maros-híd helyreállítatván, az ideiglenes közlekedések fentartásához készítettett, teljesen jókarban levő komphajó, továbbá egy 170 m. hosszú, 30 mm. átméretű horganyzott sodronykötél eladóvá vált.

A komphajó és a sodronykötél eladásához a nagyenyedi királyi államépítészeti hivatalnál folyó évi április hó 9-ike délelőtti 10 órájára nyílt szóbeli és egyszersmind zárt ajánlatu versenytárgyalás tüzetik ki.

A versenytárgyalásra becsátott komphajó kikiáltási ára 1000 korona, a sodronykötél pedig 450 kor.

A két eladóva tett tárgyra külön is tehető ajánlat.

A zárt ajánlatok beadási határideje a most megjelölt időpont vagyis 1910. évi április hó 10-ike délelőtti 10 órája.

Felhivatnak mindazok, a kik a tárgyaláson írásbeli ajánlattal óhajtanak résztvenni, hogy szabályszerűen kiállított, pecsétjükkel lezárt ajánlataikat 10%, azaz tíz százalék óvadékképes bánatpénz csatolása mellett ezen időpontig adják be.

A szóbeli versenytárgyalásban résztvevők a bánatpénzt a tárgyalás megnyiltakor teszik le.

A komphajó és sodronykötél, ha a versenytárgyalás a kellő eredménnyel jár, a legtöbbet ígérőnek a készpénzben leteendő vételár elleneben azonnal át fog adatni.

Magyar kir. államépítészeti hivataltól. Nagyenyeden, 1910. évi márczius hó 21-en.

Albert Iván,

kir. műszaki tanácsos.

91 1—1

Ügynök

kerestetik közkeletű hazicikkék eladására. Olyanok, kik óvadékkal is rendelkeznek, s így pénzbeszedéssel is megbízhatók, előnyben részesülnek. Ajánlatokat P. M. jelige alatt a kiadóhivatal továbbít. 77 3—8

Kivételes ajánlat.

Elismert óriási gyümölcsű

ANANÁSZSZAMÓCZA

palántákat igen erős példányokban azonnali szállításra ajánlok: Korona.

100 darab 10 elitefajban	6.50
500 " 25 " "	20.—
1000 " 25 " "	38.—

csomagolással és bermentesítéssel együtt.

A fajok rendkívül szépek.

Kiváló tisztelettel

Mühle Árpád

Temesvár.

2—

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r.-t. Részvénytőke 400.000 kor. Tartalékalap 210.000 kor.	
Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapirokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzintézetek részvényeire.	Vásárol és elad értékpapirokat
Letétbe elfogad értékpapirokat, sorsjegyeket, értékeket kevés órzési díj mellett.	Uzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.
időre kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.	
Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le.	
Állandó betétet a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.	
Nyitva áll hétköznap d. e. 9—12-ig, d. u. 3—4-ig.	

forduljon minden érdeklődő.
ki súlyt fektet elsőrendű fajtisza anyagra.

Gyümölcsfacsemeték

Sétányfák, Diszcserejek, Tülevélűek, Kerítésnövények, Bogyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok.

(I. ssima áru)
európai és amerikai sima és gyökeres vesszők.
(Oktató diszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Társai

faiskolák és szőlőoltványtelepek.

85 1—

A NAGYSZEBENI

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

ad jelzalogkölcsonöket, félévi (töket és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

A. 5 1/4 % kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 20.000 K. a) 40 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f. b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 08 f.	B. 5 1/2 % kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K. a) 44 1/2 évi törlesztésnél (89 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 30 K. 01 f. b) 27 1/2 évi törlesztésnél (55 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 35 K. 07 f.	C. 5 3/4 % kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 3000 K. a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.	D. 6 % kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K. a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f. b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f. c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f. d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.
--	--	--	--

Valamennyi kölcsön — az egyszersmindenkorra fizetendő 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetetik ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények LINGNER GYÖRGY úr által Nagyenyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

Villamosvilágítási berendezéseket

gyorsan, jól és olcsón készít **WINKLER JÁNOS** szaküzlete Nagyenyed, Főtér 5. szám.

Ugyanott hétről hétre kiegészített választék szalon, ebédlő, irodai, hálószoba, konyha, műhely, pincze, stb. lámpákban. Zsinórfüggők 4 kor. 70 fill., húzók 7 kor. 50 fill., mennyezeti lámpák 6 kor., ámpolnák 11 kor., szalonszillárak 29 kor., ebédlőszillárak 33 koronától feljebb. Legjobb rendszerű fém- és szénszálas izzólámpák.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyar Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.

47 1—